

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.05.2013, sp. zn. 25 Cdo 4258/2011, ECLI:CZ:NS:2013:25.CDO.4258.2011.1

Číslo: 25/2014

Právní věta: Žalovaný může splnit povinnost vyjádřit se k věci samé ve smyslu ustanovení § 114b odst. 1 o. s. ř. i prostřednictvím vyjádření vedlejšího účastníka, který tak realizuje své procesní právo uplatnit obranu proti žalobě ve prospěch jím podporovaného účastníka řízení. Podal-li žalovaný včasný odpor proti platebnímu rozkazu, v němž uvedl, že písemné odůvodnění odporu zašle soudu osoba, která později vstoupila do řízení jako vedlejší účastník na straně žalovaného a ve svém vyjádření doručeném soudu ve lhůtě stanovené k vyjádření podle § 114b odst. 1 o. s. ř. vylíčila důvody, z nichž žalobu neuznává a navrhla její zamítnutí, podmínky pro vydání rozsudku pro uznání podle § 114b odst. 5 a § 153a odst. 3 o. s. ř. nebyly splněny.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.05.2013

Spisová značka: 25 Cdo 4258/2011

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rozsudek pro uznání, Vedlejší účastník

Předpisy: § 114b o. s. ř.

§ 153a o. s. ř.

§ 93 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Kolíně rozsudkem pro uznání ze dne 24. 11. 2010 uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 77 475,36 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, v částce 9800 Kč řízení zastavil a rozhodl o náhradě nákladů řízení a o poplatkové povinnosti žalované. Soud v této věci vydal dne 31. 5. 2010 platební rozkaz, jímž uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 87 275,36 Kč a náklady řízení, a podle § 114b odst. 1 o. s. ř. pro případ, že podá proti platebnímu rozkazu odpor, vyjádřit se písemně k žalobě ve lhůtě třiceti dnů od podání odporu s tím, že pokud se bez vážného důvodu včas písemně nevyjádří ani ve stanovené lhůtě nesdělí, jaký vážný důvod jí v tom brání, bude mít soud za to, že nárok, který je proti ní žalobou uplatňován, uznává a rozhodne rozsudkem pro uznání. Žaloba s platebním rozkazem byla žalované doručena dne 8. 6. 2010, dne 16. 6. 2010 žalovaná podala odpor proti platebnímu rozkazu, v němž uvedla, že odůvodnění odporu podá zástupce České podnikatelské pojišťovny, zastupující žalovanou. Podáním došlým soudu dne 25. 6. 2010 oznámila Česká podnikatelská pojišťovna, že vstupuje do řízení jako vedlejší účastník na straně žalované, a dne 14. 7. 2010 bylo soudu doručeno vyjádření vedlejšího účastníka k žalobě. Co do

částky 9800 Kč vzala žalobkyně žalobu zpět. Soud podle § 114b odst. 5 a § 153a odst. 1 o. s. ř. dospěl k závěru, že žalovaná sice podala v zákonné lhůtě odpor proti platebnímu rozkazu, který však neodůvodnila, a ve třicetidenní lhůtě se k žalobě nevyjádřila, takže nastala fikce uznání nároku. Vedlejší účastník činí procesní úkony svým jménem, jeho vyjádření nelze proto považovat úkon žalované.

K odvolání vedlejšího účastníka na straně žalované K r a j s k ý s o u d v Praze rozsudkem ze dne 13. 7. 2011 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že se rozsudek pro uznání nevydává. Věc posoudil podle § 114b, § 153a odst. 3 a § 93 o. s. ř. a dovedl, že žalované, která podala dne 16. 6. 2010 včasný odpor proti platebnímu rozkazu, běžela lhůta k vyjádření k žalobě do 16. 7. 2010 (pátek). Vzhledem k tomu, že vedlejší účastník je oprávněn učinit všechny procesní úkony s výjimkou úkonů, které znamenají dispozici s řízením nebo s předmětem řízení, a úkonů, které učinil účastník řízení, a v daném případě vedlejší účastník dne 14. 7. 2010, tedy v určené lhůtě, se kvalifikovaně vyjádřil k žalobě, nárok žalobkyně neuznal, vylíčil důvody, proč nárok neuznává a co namítá a navrhl zamítnutí žaloby, učinil tento úkon ve prospěch žalované, kterou v řízení podporuje. Tímto způsobem žalovaná vyhověla výzvě soudu, a není tedy možné vydat rozsudek pro uznání podle § 114b odst. 5 ve spojení s § 153b odst. 3 o. s. ř.

Tento rozsudek napadla žalobkyně dovoláním, které podává z důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tj. že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení. Namítá nesprávnou formulaci měnícího výroku, neboť ve věci nebylo prováděno odvolacím soudem dokazování a nebyly tak splněny podmínky ustanovení § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. pro změnu rozhodnutí odvolacím soudem, nýbrž výrok rozhodnutí měl být zrušující ve smyslu § 219a o. s. ř. Uvádí, že vedlejší účastník na straně žalované je samostatným subjektem vykonávajícím procesní úkony svým jménem, o jeho právech a povinnostech se v řízení nerozhoduje, proto vedlejší účastník na straně žalované nemohl podat vyjádření za žalovanou. Výzva byla adresována přímo žalované a jen žalovaná byla oprávněna se k ní vyjádřit či nevyjádřit a způsobit tak následky předvídané o. s. ř. Vedlejší účastník na straně žalované činí úkony svým jménem, není proto možné, aby úkon, který učinil, měl jakékoli následky pro žalovanou, nebo aby byl považován za úkon žalované, neboť jde o dva rozdílné subjekty. Vedlejší účastník na straně žalované nemůže uzнат nárok, neboť se jedná o úkon disponující s předmětem řízení, a ani nemůže bránit žalované v uznání nároku. Žalovaná svým chováním dala najevo, že nárok uznává, neboť se ve lhůtě k žalobě kvalifikovaně nevyjádřila, ač byla o následcích poučena. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že rozsudek odvolacího soudu napadený dovoláním byl vydán dne 13. 7. 2011, postupoval Nejvyšší soud podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (srov. čl. II bod 7. zákona č. 404/2012 Sb.).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) zastoupeným advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání, které je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., není důvodné.

Soud podle § 114b odst. 1 o. s. ř. může žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení; k podání vyjádření předseda senátu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů od doručení usnesení (§ 114b odst. 2 o. s. ř.), a bylo-li o věci

rozhodnuto platebním rozkazem, určí tuto lhůtu až ode dne podání odporu proti platebnímu rozkazu.

Podle § 114b odst. 5, věty první, o. s. ř. jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle odstavce 1 včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává; o tomto následku (§ 153a odst. 3) musí být poučen.

Podle § 93 odst. 3 o. s. ř. v řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však toliko sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům účastníka, kterého v řízení podporuje, posoudí je soud po uvážení všech okolností.

Stejnými právy a povinnostmi v řízení ve smyslu ustanovení § 93 odst. 3, věty první, o. s. ř. se podle ustálené judikatury soudů (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2000, sp. zn. 26 Cdo 1986/99, uveřejněný pod poř. č. 8 v časopise Soudní judikatura č. 1/2001) rozumí výlučně práva a povinnosti procesní povahy; vedlejší účastník proto může být například zavázán k náhradě nákladů řízení nebo mu může být náhrada nákladů řízení přiznána, je však vyloučeno, aby mu rozhodnutím ve věci samé bylo přisouzeno právo nebo byla uložena povinnost, jež tvoří předmět sporu ve věci samé. Uplatnění obrany proti žalobě je procesním právem účastníka řízení (žalovaného) a stejné právo má ve smyslu ustanovení § 93 odst. 3 o. s. ř. i vedlejší účastník, který za řízení vystupuje na jeho straně; na tom, že jde o procesní právo, nic nemění skutečnost, že pomocí obrany proti žalobě se uplatňují rovněž námitky vycházející z hmotněprávní úpravy, neboť procesní právo tyto námitky uplatnit za řízení nelze směřovat s tím, zda mají původ v hmotném nebo jen v procesním právu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 7. 2005, sp. zn. [21 Cdo 2313/2004](#); všechna výše citovaná rozhodnutí jsou veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz).

Vyjádření k žalobě je procesním úkonem, který nepředstavuje dispozici s předmětem řízení, a může je v řízení podat nejen žalovaný, jemuž je adresována výzva soudu podle § 114b odst. 1 o. s. ř., ale i vedlejší účastník vystupující v řízení na jeho straně.

V dané věci podala žalovaná včasný odpor, v němž uvedla, že písemné odůvodnění odporu zašle soudu Česká podnikatelská pojišťovna, která pak dne 25. 6. 2010 vstoupila do řízení jako vedlejší účastník na straně žalované a ve svém vyjádření doručeném soudu dne 14. 7. 2010 vylíčila důvody, z nichž žalobu neuznává a navrhla její zamítnutí. Vyjádřením k žalobě doručeným soudu ve lhůtě stanovené k vyjádření podle § 114b odst. 1 o. s. ř. vedlejší účastník realizoval své procesní právo uplatnit obranu proti žalobě ve prospěch jím podporovaného účastníka řízení, a tímto byla splněna povinnost žalované vyjádřit se k věci samé. Odvolací soud proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání podle § 114b odst. 5 a 153a odst. 3 o. s. ř.

Nedůvodně dovolatelka namítá nesprávnou formulaci výroku rozhodnutí odvolacího soudu, neboť postup odvolacího soudu byl správný a i judikatura dovolacího soudu takový postup upřednostňuje (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2004, sp. zn. [21 Cdo 1109/2004](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2006, sp. zn. [22 Cdo 2245/2005](#), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. [22 Cdo 3569/2011](#), všechna citovaná rozhodnutí jsou uveřejněna na internetových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz). Výrok rozsudku odvolacího soudu vystihuje skutečnost, že rozhodnutím odvolacího soudu je rozsudek pro uznání jako forma rozhodnutí o nároku žalobkyně odklizen a soud prvního stupně bude v řízení dále pokračovat, přičemž toto rozhodnutí představuje jednoznačné řešení, které pro soud a účastníky závazným způsobem předurčuje další postup řízení.

Jak vyplývá z výše uvedeného, rozhodnutí odvolacího soudu je správné, dovolací soud proto podle § 243b odst. 2, věty před středníkem, o. s. ř. dovolání zamítl.